

Bidrag till debatt om sopsortering

LÅT BLI ATT BLANDA! Det utropade en kollega när källsortering började diskuteras.

Han har rätt.

Vi låter bli att blanda vittvätt med färgat, strumpor med skjortor, mat med tvättmedel, kött med aspirin, frysvaror med flingor, osv, osv. Vi vet varför olika material bör skötas på ett speciellt sätt.

Nu måste vi inse hur viktigt för vår överlevnad är att hålla åtskilda olika material i vårt avfall. Endast rena fraktioner kan vi använda som råvara till nästa process.

I Reforsk skrift nr 145 från 1998 står det att **76 procent av hushållsavfall är möjliga att återvinna genom biologiska metoderna**, 12 procent kan materialåtervinnas, 6 procent kräver förbränning och 6 procent måste läggas på tipp.

Tyvärr saknar de biologiska metoderna modern utrustning och effektiva hantering. Det satsas övervägande på förbränning. Biologisk avfallshantering är beroende av mikroorganismer. För att få bra utbyte måste mikroorganismer ha rätt mat och rätt miljö.

Hur kan alla vi hjälpa till?

Det är enkelt. Vi måste låta bli och blanda störande ämnen i deras mat. Mikroorganismer kan jämföras med mycket små grisar.

När man förr hade grisen ingen skulle kunna tänka sig att ge den något som grisen skulle dö av. Man var beroende av att få grisens kött.

Vi är alltid beroende av de små grisarna - mikroorganismer. Deras aktivitet ger oss bland annat produkter som är viktiga för markens bördighet dvs gödsel. Vi kan få både biogas och biogödsel av de 76 procent.

Frågan är när?

Ny sopförbränning i Malmö som SYSAV bygger för väljarnas pengar kostar omkring en miljard. Planeringen började innan 1997. Skulle man i stället satsa en miljard för utveckling av utrustning och system för biologiska metoder som medlemmar från AKTION SKÅNE-MILJÖ föreslagit hade vi varit världsledande nu.

Vi är fortfarande på prototypnivå och varken MISTRA, FORMAS, VINNOVA eller Naturvårdsverket vill stödja nytänkandet.

Skillnad mellan LIV och DÖD

ENERGI från solen binds vid fotosyntes i växternas strukturer. Det är "bioenergi" i "förnyelsebart organiskt material" (FOM) eller Renewable Organic Material (ROM).

Det finns två sätt att utnyttja bioenergin. Med oxidation under eldning eller andning.

Eldning = DÖD

Vid kemisk oxidation under eldning frigörs energin snabbt i form av ljus och värme.

Kvar blir aska "utan liv" dvs. utan levande mikroorganismer.

Andning = LIV

Vid biokemisk oxidation, vilken sker under andningen i såväl människa, djur som mikroorganismer, frigörs energin långsamt och används för upprätthållande av livsprocesser i varje cell.

När förnyelsebart organiskt material genomgår en biokemisk omvandling består biogödsel/"slutprodukten" av långsammare omsättningsbara rester och exkrementer som fortfarande innehåller bioenergi samt "levande mikroorganismer".

Dessa rester och exkrementer i biogödsel är viktiga för att upprätthålla markens bördighet/produktionsförmåga. Markens organismer behöver både bioenergi och växtnäring. Mikroorganismerna hjälper växter att ta upp växtnäring.

Detta kretslopp är vi alla beroende av – även de som vill tjäna på förbränning.

Vi alla vill ha säker mat, Den kan komma endast från säker odling. Där behöver man säkra gödselmedel. Därför ska vi ha en säker och hållbar avfallshantering.

Medborgare bör kräva skatt på sopförbränning. Den är noll i Sverige. Andra länder tar ut en skatt på 400 – 700 kr per ton. Skatten kan gå till utveckling och implementering av ny teknik för biologiska metoder.

Ni som förstår vikten av detta, agera.

Det brådskar.

Ruzena Svedelius, AKTION SKÅNE-MILJÖ, tfn: 046 70 93 17 ruzgaj@usa.net rsvedelius@hotmail.com

Mera om sopförbränning

Det som brinner i hushållsavfallet är FOM och plaster av fossila råvaror. Plaster kan smältas till nya plaster.

Förnybart Organiskt Material i avfallet är en råvara lämplig att med biologiska metoder omvandla till energirik biogas och till biogödsel. I biogödseln finns den energi som tillsammans med näringsämnen används av markens organismer och dessa verkar positivt på växterna – många underlättar för växterna att ta upp växtnäring.

Bidrag till debatt om sopsortering

Behöver en vinstgivande bransch, som förorenar utan att betala för all miljöförstöring och klimatpåverkan som sopförbränning medför, en extra hjälp finansierad med skattemedel?

Se hur många anslag ges till förbränning och hantering av aska!

Räcker det inte att sopförbränning får betalt

- första gången för att elda sopor som invånare levererar
- andra gången för levererad energi till invånare och
- tredje gången då man vill ha ersättning för slagg och aska som är ca 30 % av ingående material och "miljöfarligt avfall!" vilket planeras att användas i vägbyggen och dylikt i stället för grus - med risk för förorening av grundvatten och odlingsmark?

Medborgarna bekostar följande åtgärder

- Sopförbränning kostar 625 kr per ton hushållsavfall (SYSAV 010221).
- Transporter kostar ungefär mellan lika mycket till det dubbla som ovan per ton avfall (RVF hösten 1999). Tillkommer: miljöstörande avgaser, vägnas slitage, buller, vibrationer och hälsorisker som orsakas av utsläpp från ruttande sopor.
- Värme i fjärrvärmenätet från ett ton hushållsavfall (3 MWh) kostar 1 431 kr exklusive abonnemangavgiften på 2 000 kr/år (SYDKRAFT 010221).
- Försurning från förbränning påverkar naturen och därför anslogs 205,5 Mkr till kalkning av sjöar och vattendrag (Pressmeddelande 030212). På sura marker tar växterna lättare upp t ex kadmium.
- Konstgödsel ersätter växtnäring i avfallet eftersom den hamnar någon annanstans i stället för på odlingsmark. Energi krävs för framställning och transporter av konstgödsel.
- Med minskade halter av organiskt material i marken ökar läckage av växtnäring till grundvatten och vattendrag. Mindre antal nyttiga organismer kan leva i marken.
- Man får betala extra för "säker mat" som med ordnade kretslopp kan bli självklarhet.
- Utsläpp från förbränning till luften bidrar till klimatförändringar – översvämningarnas skador betalas av invånare.
- Medborgare får betala för behandling av allergier, astma och andra sjukdomar som kan relateras till ökade mängder av kemikalier i luften, vattnet och i maten (t. ex. dioxiner och kadmium).

Ruzena Svedelius, AKTION SKÅNE-MILJÖ, tfn: 046-70-93-17 ruzgaj@usa.net rsvedelius@hotmail.com

Ur: Stoppa utökad sopförbränning

<http://www.snf.se/snf/hallbart/2001/hallbart101/ledare.htm>

<http://www.naturskyddsforeningen.se/search/sokresultat/sopforbranning>

Skatten gäller endast deponi. Sopförbränningsanläggningarna betalar ingen skatt förrän askan läggs på tipp. Eftersom 30 procent av soporna blir kvar som aska och slagg efter förbränningen får de m.a.o. en skatterabatt på sjuttio procent. Deponiskatten måste därför göras om så att den gäller även för det avfall som vägs in vid sopförbränningsanläggningarna. Skall man dessutom styra mot återvinning och kompostering bör skattesatsen vara väsentligt högre för sopförbränningen än för direktdeponi.

Det hastar med åtgärder. Inom några år har annars många kommuner byggt fast sig i sopförbränning. Regeringen måste agera nu – och agera kraftfullt. Stoppa utbyggnaden av sopförbränningen!

Av Per Rosenberg

Sammanfattning av problem med sopförbränning:

- Bildning och utsläpp av hundratals farliga ämnen via rökgaser, askor och vatten.
- Utsläpp av ytterligare hundratals ämnen för vilka kunskap om farlighet saknas
- Provtagning visar inte verkliga utsläpp.
- Sopförbränning motverkar återanvändning och återvinning.
- Sopförbränning konkurrerar ut biobränslen och andra mer miljövänliga energikällor.
- Sopförbränning förstör material som kan återvinnas.

Del av Greenpeace informationsmaterial "Gift in = gift ut" (april 2000). www.greenpeace.se

Se hur man sköter deponering av aska från sopförbränning på

http://www.greenpeace.se/np/s/NP_allreport.asp?g=tox&lang=S (tyvärr borttaget)

2002-11-25 - Det svarta riket, del I

2002-11-25 - Det svarta riket, del II

5 argument mot avfallsförbränning

hittar man på <http://ronneby.krets.snf.se/> (tyvärr borttaget)